

FinELib

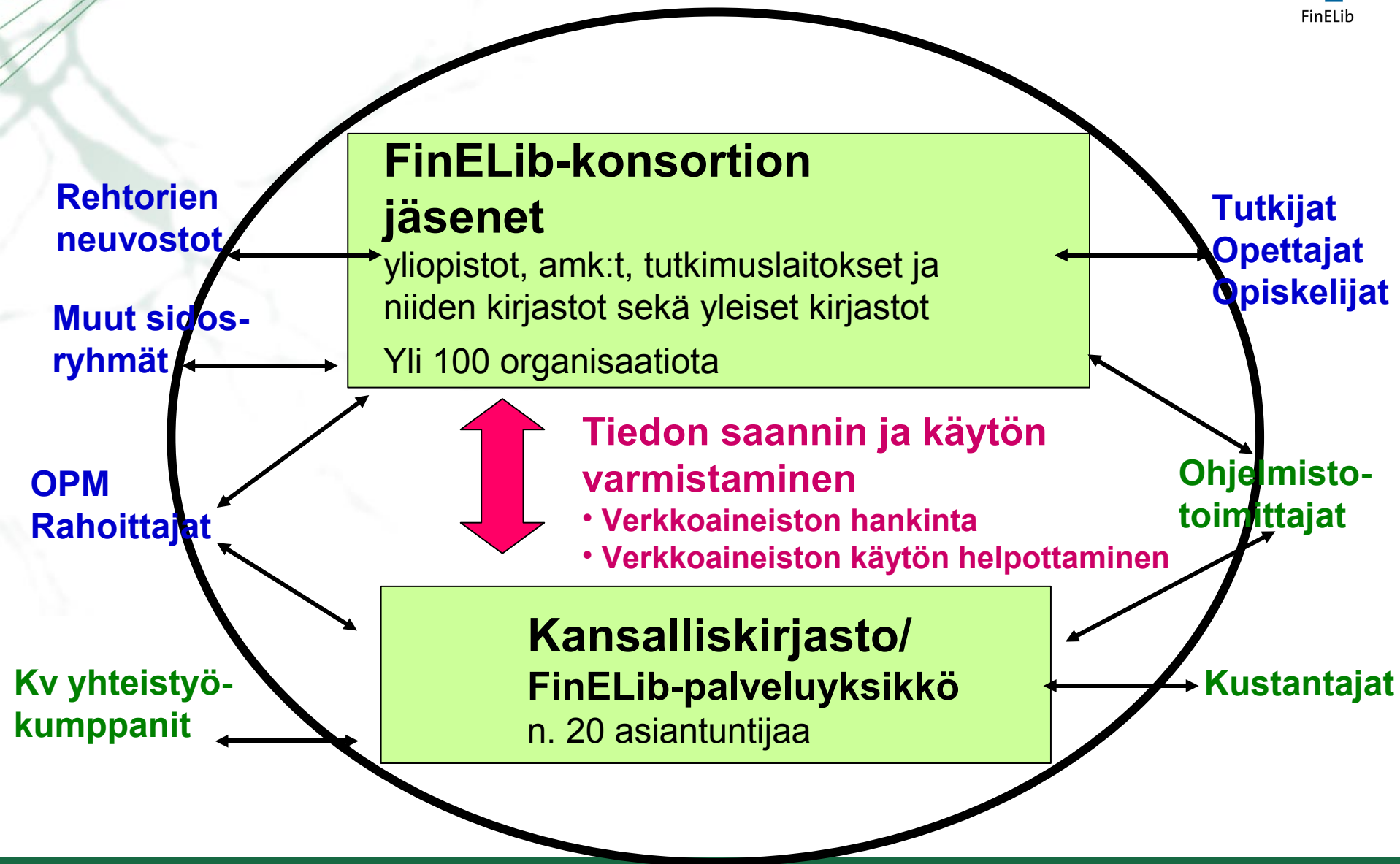
FinELib-konsortion strategia 2007-2015

Taustaa

- Kansainvälinen arviointi 2002
  - Varis, T. & Saari, S. 2003. Knowledge Society in Progress. Evaluation of the Finnish Electronic Library- FinELib.
- Strategia 2004-2006
- Strategian itsearviointi 2006
  - Strategia 2004-2006 fokusoi palveluyksikön kehittämistä
  - Strategiassa määriteltiin FinELib-palveluyksikön asiakas = kirjastot
  - Käsite-epäselvyys (FinELib-konsortio/ FinELib-palveluyksikkö)
  - Rahoitusjärjestelmän kehittäminen on kesken (tutkimuslaitokset)
  - Kustannustehokkuusmittareita kehitettävä; kustannustehokkuudesta tiedotettava

FinELib-konsortio

Toimintaympäristöanalyysi

Rakenteelliset muutokset

- Korkeakoulu- ja tutkimuslaitosverkosto on murroksessa. Yliopistojen välinen yhteistyö tiivistyy ja syntyy yliopistojen yhteenliittymiä. Useilla alueilla yliopistot ja ammattikorkeakoulut lisäävät ja tehostavat yhteistyötään. Ammattikorkeakoulujen yhteenliittymät ovat todennäköisiä. Myös kuntarakenne on muuttumassa. Rakenteelliset muutokset vaikuttavat merkittävästi myös kirjastojen toimintaan.
- Rakennemuutos vaikuttaa korkeakoulujen rahoitukseen. Ulkopuolisen rahoituksen osuus kasvaa ja konsortion jäsenten yhteistyö yritysten kanssa lisääntyy mm. yliopistojen kolmannen tehtävän toteutumisen myötä.
- Valtion tuottavuusohjelman seurauksena syntyy kansallisia ja alueellisia palvelukeskuksia.
- Uusien joustavien palvelumallien kehittäminen ja tarjoaminen edellyttää riittävää henkilöresursointia ja osaamisen turvaamista.

Teknologian nopea muutos

- Kehittyvät teknologiset ratkaisut mahdollistavat uusien palvelujen luomisen. Käyttäjät edellyttävät uuden teknologian soveltamista kirjastopalveluissa.
- Verkko on yhä useammille keskeinen työskentely-ympäristö. Käyttäjien tarpeet, toimintatavat ja -ympäristöt muuttuvat ja kirjastopalvelut muuttuvat niiden mukana.
- Palvelujen esteetön saatavuus on taattava. Mobiiliteknologian käyttö arkipäiväistyy. Digitalisoitumisen edetessä pitkäaikaiskäyttö ja –säilytysratkaisujen merkitys korostuu.

Toimintaympäristöanalyysi

Kustannustoimialan muutokset

- Kaupallinen kustantaminen monopolisoituu yhä edelleen. Vastapainona avoin julkaiseminen (Open Access) kiinnostaa tiedeyhteisöjä ja useat laitokset ovat ilmaisseet tukensa OA -toiminnalle allekirjoittamalla toimintaa tukevia julkilausumia (esim. Berliinin deklaraatio) ja perustamalla avoimia julkaisuarkistoja.
- Kaupalliset kustantajat ja OA -toimijat kehittävät uusia liiketoimintamalleja. Osa kaupallisista kustantajista tarjoaa avointa julkaisumahdollisuutta tutkijoille (esim. Springer, Elsevier) maksua vastaan.
- Verkkoaineistojen hintakehitys on vaikeasti ennakoitavissa.

Verkostoituminen ja kumppanuus

- Toimintaympäristön muutokset lisäävät tarvetta kansalliseen ja kansainväliseen verkostoitumiseen. Osaamisen yhdistämisellä ja yhteistyöllä uusien tahojen kanssa etsitään uusia palveluratkaisuja.
- Kumppanuuteen perustuvan yhteistyön avulla kumppanit voivat saada toiminnasta huomattavaa lisäarvoa.

Kansainvälistyminen

- Toimintaympäristö kansainvälistyy vahvasti. Kansainvälinen yhteistyö on edellytys palvelujen kehittämiselle.
- Bolognan prosessin toteutuminen lisää ulkomaisten opiskelijoiden määrää Suomessa. Kansallisena tavoitteena on myös houkutelua ulkomaisia tutkijoita Suomeen. Korkeakoulut tulevat tarjoamaan koulutustarjontaa vähintään kolmella kielellä ja myös kirjastopalveluita on tarjottava kolmella kielellä.

Nykytila SWOT

VAHVUUDET

- Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö
- Suuren konsortion tuoma neuvotteluvoima
- Asiantuntemus
- Keskitetty rahoitus ja toiminnan jatkuvuus
- Tiedonsaannin tehostaminen eri sektoreilla konsortion toiminnan tuloksena
- Korkeatasoinen tutkijakunta palvelujen käyttäjänä

HEIKKOUEDET

- Konsortiot toimintaan liittyvä toimintatapojen jäykkyys ja lisenssipolitiikan rajoitukset
- Konsortion eri sektoreiden kilpailevat intressit ja edunvalvonta
- Henkilöresursoinnin niukkuus ja haavoittuvuus
- Kustantajien joustamattomat palvelut
- Kirjastojen käyttäjäkunnan heikot kirjastopalveluiden käyttötaidot

UHAT

- Teknologiaan liittyvät riskit
- Kustantajien monopolit ja liiketalousmallit sekä ennakoimattomat hinnankorotukset
- Rakenteellisesti muuttuvien sektoreiden eriävät ja ristiriitaiset intressit
- Tiedonjakelun kaupallistuminen

MAHDOLLISUUDET

- Yhteistyö uusien kumppanien kanssa
- Joustavien toimintamallien kehittäminen
- Osaamisen keskittäminen ja jakaminen verkostossa
- Teknologian kehitys ja uudet palveluratkaisut
- Tiedonsaannin ja tarjonnan tehostaminen räätälöityjen palvelujen avulla
- Kilpailevat palveluntarjoajat

FinELib-konsortion missio ja arvot

MISSIO

- **Konsortio edistää** laadukkaan ja monipuolisen tiedon saantia ja käyttöä yhteiskunnassa.
- **Palveluyksikön toiminta perustuu** kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön sekä jatkuvaan kehittämiseen.
- **Palveluyksikkö hankkii** konsortion käyttöön kilpailukykyisesti *e-aineistoja* tutkimuksen, opetuksen ja oppimisen tarpeisiin sekä edistää tietoaineistojen saavutettavuutta.

ARVOT

- Asiakaslähtöisyys
- Asiantuntijuus ja innovatiivisuus
- Avoimuus, luottamus ja yhteistyö

FinELib-konsortion visio 2015

FinELib-konsortio kumppanina tiede, tutkimus, opetus ja oppiminen huipulle

- FinELib-konsortio toimii kumppanina varmistettaessa suomalaisen tieteen, tutkimuksen ja opetuksen kansainvälistä huippuasemaa.
- Konsortio ja palveluyksikkö ennakoivat yhteistyössä tiedontarvitsijoiden tarpeita. Palveluyksikkö kehittää joustavia palveluratkaisuja.
- Palveluyksikkö on aktiivinen kansallinen ja kansainvälinen strateginen kumppani.

FinELib –konsortion visio 2015 ja strategiset päämäärät

FinELib-konsortio kumppanina tiede, tutkimus, opetus ja oppiminen huipulle

2. Asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaaminen
3. Tiedonsaannin varmistaminen
4. Teknologian innovatiivinen soveltaminen
5. Tunnettuus
6. Huippuosaaminen

Päämäärä 1. Asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaaminen

- Tutkijoiden, opettajien, opiskelijoiden ja muiden tiedontarvitsijoiden tiedontarpeet ja erityisesti tiedonhankintatavat muuttuvat visiokaudella. **Konsortio** ja **palveluyksikkö** ovat **ennakoineet** yhteistyössä **käyttäjien** muuttuvia **tarpeita** ja etsineet yhteistyössä ratkaisuja.
- **Palveluyksikkö** on **ennakoinut kirjastojen tarpeita** ja räätälöinyt palvelunsa tarpeiden mukaisesti.
- **Palveluyksikkö** on kehittänyt **joustavia toimintamalleja**.

Päämäärä 2.

Tiedonsaannin varmistaminen

- **Konsortio** on edistänyt relevanttien aineistojen nopeaa saantia ja hyödyntämistä yhteiskunnassa. Tiedontarvitsijoiden osaaminen tietoaineistojen käytössä on parantunut. Relevanttien aineistojen saanti on olennainen osa suomalaisen tutkimuksen iskukyvyn nostamista.
- **Konsortio** on kehittänyt uusia palvelu- ja rahoitusratkaisuja verkostoitumalla uusien yhteistyötahojen kanssa.
- **Palveluyksikkö** toimii kustannustehokkaasti ja viestii avoimesti taloudestaan.

Päämäärä 3.

Teknologian innovatiivinen soveltaminen

- Teknologian uusia sovellusmahdollisuuksia ja käytettävyyttä on kehitetty yhteistyössä kotimaisten ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa.
- Tutkimus- ja oppimisedellytyksiä on parannettu kehittämällä kirjasto- ja tutkimusaineistojen käyttömahdollisuuksia.

Päämäärä 4. Palvelujen tunnettuus

- **Konsortio** ja **palveluyksikkö** ovat lisänneet toiminnan ja sen tulosten näkyvyyttä ja tunnettuutta.
- Hyvä imago on syntynyt luotettavista ja laadukkaista toimintatavoista.

Päämäärä 5. Huippuosaaminen

- **Konsortio** on tutkimus- ja oppimisprosessien asiantuntija ja on kehittänyt aineistojen tarjontaa räätälöidysti huipputulosten varmistamiseksi.
- Huippuosaamisella on varmistettu, että FinELib -konsortio on alansa kansainvälinen edelläkävijä

